

Can Dachs

Folgueroles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Plaça de Mossèn Cinto Verdaguer, 2 - Carrer Major, 47
Emplaçament
Alçada: Al bell mig del nucli antic, formant cantonada amb el carrer Major
551 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 41.9386
Longitud: 2.31849
UTM Est (X): 443505
UTM Nord (Y): 4643184

Classificació

Número de fitxa 08083 - 5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Eclecticisme Modernisme Historicista
Segle XIX
Any 1897
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL-AEA nº 12504-I. Catàleg de béns a protegir del POUM de Folgueroles.
Data aprovació: dc., 30/06/2021 - 12:00
Número inventari IPA 22813
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Administratiu
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Folgueroles
Fitxes associades:

Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dj., 02/12/2021 - 19:28

Descripció

Edifici cantoner de planta rectangular (lleugerament quadrada), amb un gran espai enjardinat a la banda de migdia. Presenta una coberta de teula àrab de quatre vessants, amb un ràfec sostingut amb mènsules motllurades (disposat a les façanes de tramuntana, llevant i migdia), i una llanterna central que ocupa l'espai de l'escala, amb el mateix tipus de ràfec i coberta. Està distribuït en planta baixa i dos pisos, amb la façana principal orientada a llevant. El parament principal compta amb un gran portal d'arc escarser central, emmarcat amb pedra, decorat amb motlures i amb una clau central gravada amb les inicials "PD". Als seus costats s'obren dos portals rectangulars emmarcats amb pedra (un per a la sala d'exposicions i l'altra per al punt d'informació). Al primer pis hi ha tres finestres rectangulars amb l'emmarcament arrebossat i decorat amb rosetes. Tenen sortida a tres balcons simples amb les llosanes motllurades i les baranes de ferro treballat. La façana de tramuntana presenta, a la planta baixa, tres finestres rectangulars i un portal d'arc escarser, totes elles emmarcades amb pedra. Al primer pis s'obren quatre finestres balconers amb el mateix tipus d'emmarcament que les del parament principal, protegides amb unes baranes de pedra decorades amb motius geomètrics i vegetals d'estil modernista. La façana de migdia compta amb dos portals d'arc escarser i dues finestres rectangulars, totes elles amb l'emmarcament arrebossat. El primer pis, en canvi, presenta una galeria tancada amb quatre finestres rectangulars i sostinguda amb pilars decorats amb les impostes motllurades. Compta amb quatre baranes de pedra decorades amb els mateixos motius que els de la façana de tramuntana. A la segona planta de la construcció s'obren diverses finestres geminades d'arc de mig punt, amb guardapols i les impostes motllurades. En general, l'edifici presenta portes de fusta per als portals i porticons de lamel·les de fusta per a les finestres. A la façana principal, entre la primera i la segona planta, hi ha un estucat gravat amb la següent inscripció: "VILLA ESPERANZA". Els paraments estan arrebossats i estucats amb motius geomètrics, en forma de maó als pisos superiors i amb plafons rectangulars a la planta baixa.

A l'interior, l'edifici compta amb un paviment de lloses de pedra al vestíbul de la planta baixa. L'escala fins a la primera planta també és de pedra, tot i que després està bastida amb cairons. La primera planta es caracteritza per la presència de sostres pintats i decorats amb motius vegetals i florals acolorits, motlures daurades i sanefes ornamentades. També destaca una llar de foc de marbre. La part superior de la llanterna compta amb un sostre embigat amb encavallades de fusta i diverses finestres apuntades amb els vidres acolorits i decorats amb motius geomètrics.

La reixa que envolta la finca conserva la datació de la casa (1897) a la porta.

Observacions:

Altres noms relacionats amb la construcció: Villa Esperanza, Casa de la Vila.

Història

L'edifici fou bastit a finals del segle XIX (1897) en un solar buit on, prèviament, s'enderrocaren quatre cases de carrer alineades amb el carrer Major. Fou concebuda com a casa d'estiueig de la família barcelonina Dachs-Amigó, d'origen folguerolenc i dedicats al sector de la fusta. L'any 1936, l'edifici va ser confiscat i convertit en seu del consistori municipal. Posteriorment, a finals de la dècada dels anys 70, l'especulació urbanística i immobiliària va estar a punt d'enderrocar l'edifici per construir-hi habitatges unifamiliars. Gràcies a la campanya popular "Salvem can Dachs", i a la valoració feta pel Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes i pel Servei de Patrimoni del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'any 1980 es va aconseguir aturar l'enderroc. Per tant doncs, la família Dachs fou la propietària de l'edifici fins l'any 1997 quan, gràcies a la predisposició d'Enric Dachs, es convertí en la seu de l'Ajuntament de Folguerolles.

La inscripció "Villa Esperanza" fa referència al costum de l'època de batejar les cases en castellà i amb el nom de l'esposa del propietari. L'escut de la façana principal data de l'any 2016 i és obra del folguerolenc Ramon Orra.

El volum situat a la cantonada nord-oest de la construcció havia estat l'antiga masoveria de la casa. Aquesta masoveria era coneguda com a can Xafacaixes, apel·latiu d'un dels seus estandants que era picapedrer de professió. Durant un temps també fou coneguda com a can Carxando.

Bibliografia

ARUMÍ I BERGA, Pilar (Coord.) (2006). *Folguerolles casa x casa*. Folguerolles: Ajuntament de Folguerolles, p. 25-26, 72.

"Can Dachs". *La Falguera* nº 11, 1997, p. 9-10.

El Pedró. Cent anys (1908-2008). Monument modernista que recorda el naixement de Verdaguer a Folguerolles. Folguerolles: Ajuntament de Folguerolles, Fundació Jacint Verdaguer, p. 15-16.

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folguerolles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 174, 198-200.

NAVARRO ACEBES, Ferran (2021). *Catàleg de béns a protegir. R18/07 Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Folguerolles*. Consultat 24 octubre 2021, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. Identificació A.05 i PAP.07.

TORRENTS I BUXÓ, Carme (1997). "Salvem la memòria". *La Falguera* nº 11, p. 17-18.

Enllaços d'interès:

<https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=11210>

